

PERIÒDIC POLÍTIIC VERMELL

== SALUT PÚBLICA == INTERESSOS POPULARS == ARTS Y LLETRAS ==

Redacció y Administració: carrer de Ronda de la Universitat, número 3, Barcelona

— VENTA: 13 exemplars, 1 pesseta; Un número, 2 quartos. — Surt d'illam los divendres ab tota regularitat. — SUSCRIPCIÓ: Espanya, 8 reals trimestre; Extranger, 16. —

LA ESCLAVITUT DELS TRANVIÀS

Com deyam en nostre número anterior, aném á ocupar-nos d'un imprés en forma de llibre que porta á la cabecera lo títol de *Tranvia de Barcelona, Ensauche y Gracia*, y está batejat més avallat ab lo nom de *Reglamento para el servicio de Cocheros*.

Com en tot lo tal llibre, ó *libreta més ben dit*, es molt original, comensa per presentarse á la vista ab unas cubertas del color de conciencia d'accionista, tal vegada pera posarse anticipadament lo dol peis pobrets contra qui va dirigit aquell disparo que, apuntant als treballadors, toca molts cops á la indefensa gramática y casi sempre al malbarat sentit comú.

Mes començem la glosa del esmentat Reglamento. Dixit aixis son primer article:

«Artículo primero.—Las plazas de cochero se proveerán por medio de personas idóneas para el servicio, que deben desempeñar, no tendrán más de 24 años ni excederán de 45, y serán preferidos los que á una buena conducta reúnan la circunstancia de haber servido con buena nota á alguna otra sociedad de tranvías.»

Aixó de que «se proveerán por medio de» es un disbarat gramatical com una casa, puig tindria que dir «en personas, etc.» Y si aquest article va dirigit als cotxeros després de ser admesos, ¿qué 'ls importa lo que lo empresa volia de ells avant? Aixó de no pendre, per exemple, argenters per cotxeros, y triar-los al floret de la edat, es inútil del tot en un Reglamento destinat als que ja han passat per lo jou de la admisió.

De modo que l'primer ja es inútil. Aném per l'altre:

«Artículo 2.º.—Todo cochero al ser admitido en el servicio de la Sociedad estará, sujeto á funcionar como suplente hasta que por rigurosos turnos de entrada y por lo que convenga á juicio del Director, pueda entrar en activo y ordinario servicio, declarándosele de número. Las plazas de suplente serán retribuidas convencionalmente.»

Molt bé. Entra un home á cotxero, més per lo que convinga al Director se 'l té com a suplent y cobra lo que convencionalment vol la empresa. ¡Magnífich!

«Artículo 3.º.—Será de cuenta y cargo del cochero, crearse la gorra y biusa según el modelo que facilitara la Administración, debiendo usar dichas prendas tan luego tome número en el servicio activo y se le entregue por el encargado del personal la plancha de metal para la expedida gorra.»

Cobrant convencionalment, se prou que li sobrarán uns quants duros pera gastos quan, com los soldats, entri en *actiu servey*.

«Artículo 4.º.—En treinta minutos de anticipación á la hora de salida del coche, deberá hallarse el cochero respectivo en la Estación del Tranvia para reconocer el coche y limpiar las plataformas, frenos, cajas de grasa y untar los coxinetes así como las demás partes del coche que lo requieran, pasando la lanza y balancines, asegurándose de hallarse todo en disposición de funcionar.»

Aixó de netejar y untar, está corrent. Mes pera reconeixe l'coche y veure si está tot en disposició de funcionar, ¿no té millors pèrits la companyia que 'ls meteixos cotxeros?

«Artículo 5.º.—Al recibir el auto para su enganche y en cada cambio del mismo, se hará cargo del estado de las caballerías, dando aviso inmediato á la Administración de cualquier defecto que observe en las mismas.»

Deixant apart que aquest article té un parell de mitimsos que ni ab pastetes se poden enganar allà ahant corresponen, sobretot lo primer, ja tenim aquí als cotxeros ab lo títol de manescales de *real ordre*, per obra y gracia del autor del Reglamento que 'ns ocupa.

«Artículo 6.º.—El cochero, ya sea de número ó suplente, es el inmediato responsable de los desperfectos y accidentes que ocurran en el coche y á las caballerías que se le confien para el servicio diario, por causas de imprevisión, debiendo sustituir á lo que en cada caso resolva la Administración, respecto á la imposición de multas, abono ó indemnización de perjuicios ó separación del servicio, según sea la importancia del suceso, reservándose la misma el derecho de acudir á los tribunales ordinarios en los casos que fuere necesario.»

Ni l' mateix Dracon, si avuy los viu, hauria escrit un article tan draconia com lo que acabem de transcriure. Per *imprevisió*, ó sia per no preveure lo que pot succehir, multas, indemnizacions, perdas del treball, y... ¡aparteu las criaturas! amenasas de presons y prestiris. ¿Pot donarse res més ridícul! Si en lloch de *imprevisió* digués *descurt*, *abandono de la obligació*, ó *qualsevolga falta en son treball*, fora tot lo demés discutible, mes lo dir allí *imprevisió*, es dir una barbaritat y ¡aquí n' dirém de lo de «reservarse el dret d' acudir als tribunales en los casos que siga necesario!» En primer lloch, aquest dret lo té tothom, y ningú té de reservar-se; y en segon lloch, y es lo principal, en los accidents desgraçats dels tranvías ja s'hi ficen los tribunals per *deber propio*, sense necessitar per res del dret que s'*reserva* l' acaramel-lat autor de tan estúpida previsió.

Y aixis podríam seguir copiant-li tot, lo que nos impideix la falta d'espai. N' obstant, volém donar á conèixe algunes advertencias del article 7:

«1.º Dos compañeros del timbre del coche, dados por el conductor, indicarán al cochero la detención completa é instrucciones del carruaje, así como su solo campeará servirá para que se ponga en movimiento.»

«2.º A no ser en los casos de fuerza mayor para evitar un accidente de gravedad ó un choque de cualquier clase que fuere, procurará el cochero no pasar el coche dentro de las curvas de la vía, pues son preferibles los tramos rectos.»

«3.º El cochero deberá estar siempre á la altura de su misión sin distraerse lo más mínimo de ella, para lo cual no sostendrá conversaciones con los pasajeros ni menos polémica de ninguna clase, así como tampoco profetizará expresiones disonantes que afecten á la moral y á las buenas costumbres.»

«4.º En los puntos de parada y cuando el coche se

halla en la carga, el cochero no abandonará la plataforma delantera de su carruaje, y tanto en este caso como en el de aguardar turno para la carga estará siempre á la vista y atento á cualquier fracaso que pudiera ocurrir en el coche y á sus caballerías.»

Barbaritats de concepte de cada una d'aquestes regles:

En la primera: *detención completa é instantánea del carruaje*. En la segona: *casos de fuerza mayor para evitar en choque*. En la quarta: *El cochero deberá estar siempre á la altura de su misión*. En la quinta: *Estará siempre á la vista y atento á cualquier fracaso*.

Aixó si que son *expresiones disonantes* de la gramática y del sentit comú.

Y renunciem á analitzar res més de dit Reglamento; perque, si per mostra basta un botó, ja n' havem arrencat una botonadura completa.

Mes com darrera del Reglamento hi van unes *Disposiciones generales* capassas de fer caure en banca al cotxero més valent, no podem resistir al desitj de consignar algunes.

Allà va la primera:

«Artículo 1.º.—Los conductores y cocheros, además de que son responsables de su conducta y de la regularidad del servicio, lo son asimismo del cumplimiento y observancia de los reglamentos municipales referentes á la materia y del de la Administración.»

Lo diable que entenga aquest article. Deixant apart la ramplona redacció, consigna la tonteria de que 'ls conductors y cotxeros son responsables de sa conducta (cosa que passa á tothom en lo mon y que no es més que una ridícula perogrullada), y també 'ls fa responsables en absolut de la regularitat del servey, com si las faltas d'aquest no poguessen provenir més que dels conductors ó cotxeros.

Pero ahont encara este més sublim aquest article es en alló de la *observancia de los reglamentos municipales referentes á la materia*. ¡Ahont son aquestos *Reglamentos de la materia*! Tantas aficions *materialistas* té l' nostre Ajuntament! A fe de tranvia que may m' ho hauria pensat.

¡Quántas barbaritats en tan pocas paraulas! Pero continuem.

Y diu lo que segueix:

«Artículo 2.º.—El pago del salario que á cada uno corresponde, según lo convenido, se hará semanalmente en el local de la Administración, satisfaciéndose al mismo interesado, excepto en caso de imposibilidad material.»

Si algun dia troban qualsevol concepte més inútilment escrit que l' final d'aquest párrafo, avisin, que ben he tindrà merescut un bon premi, com á excelència d' inútilitat.

«Artículo 3.º.—La Sociedad sostendrá un determinado número de conductores y cocheros con la denominación de suplentes, cuyos datos se registrarán por el presente Reglamento en la parte que atañe á los mismos, y además

de suplir les cants i places de número en ausències y enfermetats, haurà les retencions necessàries.

Deixem apart lo registre pel Reglament en la part que atañe a los mismos, puig així és una altra prerrogativa, y hèmoms en la bona intenció del article. Per ell ve a disposarse que la Empresa pot emplear molts conductors o cotxers pagantlos convencionalment ab lo nom de suplents y ab la expressió d'ascendir quan convinga al Director.

Alla va l'article quart, que és un model de tirania:

«Artículo 4.º—Ningun empleado tendrá derecho a pedir aumento de salario por concepto alguno, ni aun en el caso de aumentarse el número de horas del servicio diario o el número de viajes. El servicio de noche se llevará a cabo en la forma que determine la Dirección.»

«Qué li sembla si es humanitari, decent y just, que per cap concepte se pugui demanar augment de jornal, ni encara que s'augmenti lo treball diari? Sens dubte ab aquest inponderable article la salaria empresa haurà cregut que ja havia resolt lo problema de les fuèrgies. Ja veurà donchs com s'equivoca aixís que conductors y cotxers tingan una miqueta d'unió pera defensar sos interessos. ¡Quantes tonteries fa fer la pot!

«Artículo 7.º—En casos de enfermedad ó por otros justos motivos, se concederán licencias, siempre que de antemano se soliciten, dejando de percibir salario todo aquel que no preste servicio. Sin embargo, los enfermos serán visitados por el médico de la Compañía siempre que así lo demanden.»

De modo que se concederán licencias en casos de enfermedad, siempre que de antemano se soliciten. Aquesta sí que és bona. Ja un empleat de la tranvia no pot permetre ni l'luxu d'estar malalt sens previ permís de la Empresa. Així sí que és un bon adelant. ¡Pobres metjes, com acabaran la feyna si no s'posan de acort ab les empreses de tranvias!

Mes així sí, l'autor del Reglament aludit no s'descuidava de dir que encara que s'estiga malalt ab permís de la empresa, no s'cobrarà jornal. Però en cambi s'descuidava de dir que pera ésser assistit pel metje de la Compañia quan ho desitja, se li aturan dos rats setmanals si us plus per forza, sent així que per menos de aquesta quantitat los obrers troban associacions que li donan, en cas d'enfermetat, metje, medicinas y cinch pessetas cada dia, y així encara sens que tingan necessitat de demanar permís a ningú pera estar malalt.

Y no n'copiem més, porque ja l'assumpto s'fa massa llarg y pesat, y ab lo dit ja n'hi ha més que massa pera jutjar a'n aquestes empreses que volen considerar al obrer com un esclau, puig no contentes ab tenirlos quinze, setze ó més horas diàries subjectats a un treball enervant en lo que ni descanen los donars pera menjar, los imposen condicions denigrants y tiràniques pera millor enjunyirlos ab continuas amenasses y lograr uns cèntims més de benefici a cambi de la sauh y la vida del infelís proletari.

Una consideració pera acabar. Lo Reglament que us ocupa va sense peu d'impresa, firma, direcció, ni res que pugui donarli l'caràcter de ímprim legal. Ha sigut presentat a las oficinas de Gobernación en ilegida forma, tal com determina l'article 6 de la vigent lley d'Imprenta! En cas afirmatiu s'ha deixat allí passar una falta, comesa també contra l'article 18, cas primer, de la citada lley, que determina que un ímprim se tindrà com a clandestí si no porta peu d'impresa. Y si no ha sigut presentat lo citat ímprim a las oficinas del Gobera civil de la província, com té de suposarse per las circunstancias que en ell concorren, y es de consegüent CLANDESTÍ de fet y de dret, ac coneixement de la autoritat de la publicació d'aquest folletó clandestí repartit als empleats d'una empresa de tranvias pera millor enjunyirlos y explotarlos en son treball!

Si no n'ac coneixement, com suposem, consti que ja no se motiu pera ignorarlo, y que en nostra redacció trobarà qui ho desitja un exemplar de dit ímprim, clandestí segons la lley, a la seva disposició.

Éra l'únic que li faltava a tal Reglament: que é lo tonto, insubstantial, tirànich, mal intencionat y pajar escrit, reunits la circunstancia de pagar-se en disposició de ser penat per la lley.

«Que be li escrivia una multa, per son crim contra la gramática y l'sentit comú, al strevit reglamentador de conductors y cotxers de tranvias!»

DESVENTURAS DE UN ANTICUARI

(Qui no coneix a Barcelona a D. Silvestre Revellit?)

Es l'home més cèlebre que hi ha a la terra entre ls ahicionats a cosas velles.

Havent fet una gran fortuna a la Borsa, va sentir a dir que l'tenir antiguitats feya sabí, y desde las horas no hi ha magatzem de trastes velles que ell no regiri.

Cap dilluns, dimecres, ni divendres faia als Encants, y no hi ha en tots ells cap venedor de ferros rovellats ó d'ampolles trencadas que no l'conegu.

Sa casa es un museu de taulas coixas, de sillons sense brassos, de cadiras de baqueta ab lo cuyro estripat, detrossos de canvi de totes mides y colors, de plats escardats, d'escudelles mitj trencadas, de ganivets plens d'oscs, de llançtas y salamis incompierts, de quadros quinasetas ensenyant la trama ó son tan negres que no hi ha qui pugui dir quin assumptio representan, de trossos de figuras tretes dels surtidors d'antichs jardiners de Gracia, de monedas quins bustos y legends son totalment esborrats, de botas velles, de trossos de vestit de seda ó de vellut, de perrucas de canem, d'armas, cascots y corassas recullidas d'algun teatre, de lloses quins lletres no s'poden llegir, etc., etc.

Y si n'hi costan de cuartos tots aquests endredos que ni un drapayre ls plegaria si ls trobava pel carrer! Y es que com tots li coneixen la deriva, li fan ser.

Al istiu, que va per fora, té la mania de regirar totes las casas de pagés, y com hi trovi alguna cosa que li sembli que es vella, no repara pas en lo preu.

Una vegada va comprar per cent duros un gran esmalte, que després resulta ser una placa de seguros contra incendis. Un altra vegada, va pagar cinch duros per una moneda molt rara, y quan la va fer classificar per un seu amic numismàtic, aquest li digué que no era més que una pessa de dos de Joseph Bonaparte. En una ocasió arribà a comprar, pagantli un ull de la cara, una medalla de Sant Jaume patró d'Espanya, pensantse que era una moneda celtibera.

Perque, així sí, D. Silvestre es home de molts quartos, mes també es lo més tancat que hi ha a la terra.

Un istiu, trovantse a Vich, vegé en un dels carrers de la part baixa un picador de porta lo més original del món: era un santeristo que ab los peus pegava al cap de un dragó que era l'dimoni. Lo senyor Revellit quedà embahtit devant de aquell gruller treball de serralleria. Mirà l'picador en tots sentits, agat l'cristo, l'alsà, li feu pegar un cop sobre l'cap del dragó, y li agrada tant, que seguí picant com un desesperat, fins que la criada sortí a veure qui era que movia aquell escandol.

D. Silvestre li preguntà si sabia qui era l'amo d'aquella casa, y un cop sabut lo nom, anà a trovarlo y li proposà de cop y volta que li venqués aquell picador.

—Home, li digué l'amo, lo gust que vosté té també l'tinch jo y no l'vull vendre.

—Per dinés no estigui, li deya l'senyor Revellit.

—Ja li he dit que no l'vull vendre.

—N'hi faré fer un de bronzo, de llautó, de plata, d'or, de lo que valgui.

—Li dich que no vull més que l' que tinch, replicava l'amo, que al sentir aquelles promesas, se pensava tenir un gran tresor.

D. Silvestre se n'anà al Hostal del Frare, que es ahont parava, tot desesperat. Aquella nit no va poder dormir.

Al endema va fer intervenir en lo negoci a tots los canonges de la Seu y fins al Eisbe, sense lograr que l'amo de la casa cedís. Aquet, quan més li deyan, més se creya que tenia una maravella.

Aquella negativa li costà al bon D. Silvestre un aach cerebral que per poch lo porta al cementiri. Encara avuy donaria la mitat de sa fortuna pera poder afeir aquell picador als altres objectes de sa collecció.

Un altre istiu, trovantse a Ripoll, s'empenyà en comprar un dels capitells del claustre de Santa Maria, que representa lo càstich de la luxuria. Lo luxuriós està aegegut a terra y un dragó infernal se li menja las vergonyas. Anà a trobar al Alcalde; fins feu un viatge a Girona pera veure al president de la Comissió de Mo-

numents històrics de la província, y al arquitecte provincial; tot fou en va. Ni las sevas ofertes de fer fer un altre capitell de marbre hi valgueren res.

Al pobre D. Silvestre no li cap al cap que no pogues conseguirlo, porque es lo que ell dia: —De qué m'serveix tenir diners, si ab ells no puch tenir lo que desitjo!

En certa ocasió s'trojava nostre bon home a La Riva, y preguntant al hostaler si hi havia en aquell poble res que valgués la pena, sapigué que en una de las casas, treyant lo surje de la pedra de la llar, hi havian trobat unas lletres molt extranyas que ningú havia sabut llegir. Li faltà temps a D. Silvestre pera ferse acompañar a aquella casa, y contractar aquella pedra que, realment, estava cubierta de signes extranyos. Pagà cincuenta duros per aquella bona troballa, la feu embalar y la envia a Barcelona.

Comensà a ensenyarla a tots los seus amichs y coeuguts, y ningú sabia llegirla. La nova anà corrent per la ciutat, y los més sabis epigrafistas anaren a veurela. Qui deya que aquelles inscripcions eran hebreas, qui que eran alarbs, qui que fenicias; mes en Joan a llegirlas ¡qué es cas! ningú n'podia desxifrar una paraula.

Derreraent acordaren tenir una gran reunió de archéolòchs a veure si entre tots no treyan l'argua clara. Lo dia en que aquella reunió s'celebrà, fou un dels més felissos de la vida del senyor Revellit. ¡Què tou estava de veure a casa seva tots aquells caps d'ala de la antiqultat barcelonina!

Un per un anaren examinant las lletres:

—Aquesta no hi ha cap dupre de que es fenicia, deya un senyalant una lletra, mes las altres no ho son.

—¡Oh, lo que es aquestas duas son etruscas! exclamava un altre.

—Sí, mes aquesta y aquella son cuneiformes, deya un altre de aquells sabis.

—No hi ha més, digueren altres, aquesta inscripció està feta ab lletres fins ara desconegudas. ¡Qui sap si son las usadas pels primitius habitants d'Espanya!

A la fi convingueren en que D. Silvestre escrigués al alcalde de La Riva, pera veure si podia saber la procedencia de aquella pedra.

Lo senyor Revellit no cabia en si d'alegría, no sent prou pera mimarla l'desgraciat accident succéit a un dels allí reunits, qui, al anar e a sentir en una de las cafiras velles, esbotzà l'arriendo clavante en un dels llistons, que ab son pes se trencaren, en certa part que no s'pot anomenar.

Nostr bon anticuari escrigué desseguida al alcalde de La Riva, incluyentli un sello de 15 cèntims pera la contesta, y al cap d'uns quantos dias rebé la següent resposta:

«No m'extranya que no hagin pogut llegir la inscripció de la pedra de llar de foch que vosté se n'va portar de aquí, puig que, com moltes altres que aquí n'tenim, son obra de un picapedrer boig que té la mania d'omplir de signes extranyos, que ni ell mateix sab que volen dir, todas las pedras que ell treballa. Aquest picapedrer viu encara y, si vosté vol, li picarà moltes pedras per l'istil de la que vosté va comprar, y las hi farà per pochos quartos, puig es un home que treballa baratet.»

Quan D. Silvestre va llegir aquesta carta, estigué a punt de tornar-se mes boig que l'picapedrer de La Riva, ¡tan gran fou lo disgust que rebé! Mes ni aquest desengany, ni molts altres que n'ha anat rebent, han estat suficients pera curarlo de son costum de seguir comprant trastos velles y extranyes, costum que ha arribat a ser per ell una veritable mania.

Diumenje recorregué ls carrers de nostra ciutat una comitiva que recullia fondos pera las familias dels pescadors de Vilanova que moriren a consecuencia del temporal del dimars de la setmana passada.

[Sempre las victimas del treball son las que

deixan més desamparats a sos fills, al morir pera proporcionarlos lo pa de cada dia!

Lo diumenje passat tingué lloch al Circo Equestre, un meeting convocat pel Concili Regional de Catalunya del partit federal, al objecte de protestar contra las paraules que un castellanista va permetres en l'Ateneu de Madrid contra 'ls catalanistas.

La reunió fou bastant numerosa, y l'públic va aplaudir molt als oradors, que exposaren de passada las ideas regionalistas del partit federal.

S'están fent los correspondents preparatius, pera que a primers d'any vegi la llium pública en nostra ciutat, un diari defensor de las ideas acora-colectivistas, que s'titulará El Productor.

Los informes que tenim permeten fundadament esperar en la realizació del plan, que té de portar alta honra y profit a la classe obrera d'Espanya.

La fredor ab que va ser escoltat lo discurs de Nuñez de Arce al Ateneu de Madrid, es una nova prova de que no es cert que 'ls castellans tinguin odi als catalans.

Lo que hi ha es que, allí com aquí, hi ha alguns que vivint forajet del segle actual, —sigle de progrès y germanó,— tractan de ressucitar los odis de rassa.

Que 'ls bourgeois se destrossin está bé. Mes los treballadors debem unirnos cada vegada més ab los llassos de la solidaritat.

Segons vens que corren, lo Banch d'Espanya se proposa ser lo baratero del Estat.

Vol fer tots los cobros y pagos, cobrantse 'l barato, per suposat.

Cóm ho farien los pobres accionistas de aquell establiment privilegiat pera acabar de arrodonir llurs fortunes?

¡Ancu a dirios a aquells infelissos, que llurs capitals no tenen per base 'l treball!

Y es clar que 'l tenen; mes es lo treball dels altres.

Y sino, que ho preguntia als pobres paguesos quinas fincas han estat venudas a pública subasta pera pagar las contribucions y 'ls recarrecs.

Sembla que a la Isla de Cuba s'hi ha trovat un nou desfalc de 30 milions.

No sabem com poden desaparèixe cantitats tan grosses sense que se n'adonin desseguida. Nosaltres en quan nos desapareix una pesseta 'ns la trovem a faltar.

A la caixa de la Diputació de Lleyda s'hi han fet goteras, fugint irregularment una bona renglera de mils naps.

Aquesta enfermetat a Espanya ja no pot curarse ab cataplasmas.

Es precís amputar lo membre empleomania, porque tot ell ja es una gangrena.

A Goni, Cadix, s'ha vist en judici oral, la causa de un infelís que va collir un rahim tassat en nou centims.

No s'hi diu a quants anys de presidi ha sigut condemnat.

En cambi quants excel·lentissims senyors se passejan en cotxe!

La Propaganda, periódich que 's publica al Burgo (Soria), se queixa de que s'castigui als que roben llenya de aquellas pinedas, y no s'castigui al amo de la fabrica de serrar, allí establerta, que compra per una miseria, per un grupet de monjetas polseidas ó un tros de cansalada florida, los tronchs de pins producte del roba.

¡Castigar al fabricant! ¡Quinas cosas té La Propaganda!

Aquí no s'agala més que al peix menut; lo peix gros esbotta los xarxes y passa.

A Madrid han agafat a vint camalichs. ¡Per qué dirán voste!

¡Perque exercian lo seu ofici sense títol!... ¡Nosaltres voliam que s'poguessin exercir totes las carteres sense títol, y ara resulta que fins pera fer de camalich se n' necessita un!

Lo dilluns d'aquesta setmana debutà en lo Circo Equestre lo jove Joseph Arribó, de Sans, qui executà un exercici difficilissims ab un velocípedo d'una roda, de sa invenció, essent molt aplaudit, y mercent que la Empresa lo contractés per deu funcions més.

De Sans assistiren al debut citat més de mil personas, facilitant la empresa d'aquell traviá los cotxes necessaris pera tornar al poble acabada la funció.

En fi, que a Sans están entusiasmats ab las glorias de son vehi, que no té més que 18 anys.

Jo, per la meya part, proposo que se li aixequi un monument.

¡Tants se n'alsan a personas que han fet molt menos!

En una reunió dels esquerrans de Madrid, va sortir un de la colla dibent que voldria veure arrossegat en Sagasta, pera poguer ell estirar la corda.

Aquest sí que s'aguanten per un fil. Si no li donan prompte un empeco, es ben capaç de fer una estegallada.

¡Que poch ho fora aquest fulano pera imitar als Tanner, Succí, Merliat y tants dejunadors com avuy corren!

Lo director de La Crónica Meridional, de Almeris, ha sigut barbarament bastonejat per quatre ó cinch polissims, que l'esperaren de nit y l'embestiren a traicció.

Dirán que aixó no passaria ni al Africa; Donchs passa a Espanya, y en una capital ahont hi ha el Governador, Audiencia y Junjats.

Aquest procediment contra 'ls periodistas es encara bon xich més contundent que 'l de las denuncias.

¡Com adelantan los temps!

S'ha descubert la preparació d'un gran timo en nostra ciutat, en qual assumpto hi corre barrejat lo nom d'un infant de la familia Borbónica.

Vamos, canalladas ilustres.

Lo meeting del últim diumenje, tingut en lo Circo Equestre peis federals, ha mogut gran xivarri a Madrid.

De primer digueren los de la vila del os que los oradors havian estat favorables a las ideas emeses pel president del Ateneu de Madrid, y fins lo meteix interessat sembla que caygue en tal engany.

Y després, se donaren compte de que 'ls federals no son separatistas.

Y encara dirán si 'ls cruiquem!

¡No sabian aixó y volen ocuparse del catalanisme!

Aquestos senyors creuben que Catalunya es pes es lo ciutadà Almirall.

LAS LENGUAS DE UN PEGOT

Soch fill de Sant Pau d'Ordal, bon catalá y aragonés; may m'entenda poch ni molt, ni que m' diguen catalan.

Tracta ab totas, arabitilas, parietas, ninjola y pega, y encun sempre morant brega ab la sola y las favillitas.

Vuestro pensament que jo soch sarabí ab la que explica, donchs se n' portan un gran micu: soch sola atencadú.

Jo a molta prehuia ben buñans de novya micas prehu mude, y paco la manva vida pomeit socha y sa'ona.

Jo també poch gestar hionnas ab las novas mós dixinas, y 'la poch socer... las boninas quan m' hi fan mudar las gomias.

Lo dilluns feta vull fe, per segun' un costum antic; lo dimars sento fatic, cinch mandra y no m' trobo bé.

Per curarme l'os Bertrán foyes d'arguandant me faig per l'interior, y així ahont vaig totbans m' he está crivient.

Gent unanys y transpasa que, si no m' paga l' que m' deu, jo 'la prometo, com hi ha neu, que obrare d'altre manera.

No que m' dirigiu molt tristoll, ni que dirigiu saragosa, quan entregol las solitas vull obrar a fort ó a moll.

Preu lico als homes farrenjos de posses lisonas y las se pagaran tres onzadas y que no hi saldrán compenys.

A casadas y solteras, per casarhi més be l'rató, las hi fare, be y barato, adios de totes maneres.

Parabais

A Villarreal s'ha descubert un frare apartat en lo convent d' aquella població, que ja s'estava morint.

Y pensar que a n' en Piquet van privarhi de posar en escena aquell drama de la taronja, que portava per títol La monja enterrada en vida, ó l' secret d' aquell convent...

Y encara dirán si no s' desija un altre any 35.

Fa uns quinze dias que deya un bacallá desde el cubell del corral de can Pere de Figueras.

«Germans meus, hi ha certes veritats que no 's poden dir.»

Magnífich y ell, pera no errarho, may ne diu cap.

¡Que dimontri deuria fer lo gos de cert pastor de Carme a la major... ¡dich! a la pastora, dona del pastor, per quan per cosas d' un forat al indret del davantal, lo pastor va matar al gos ab dos tiros d' escopeta!

¡Pobre Turch, que feya la competencia al amo, per culpa de la mestressa!

¡Valgam Deus y quins misteris amaga la Providencia entre sos fills més predilectes!

Deu mil duros, ó sian cinquanta mil missas, han robat al capellá de Lobanex.

Vetajau un perill que jo no tinc, a pesar de desistarlo tant com l' ensotanat.

XARADA

Prima et membre de persona, prima dos que 'l es ciutat, altre ciutat quart primera y a més una capital; segona quarta segona servex pel puch del beller; primera dos n' es un arbre que per las montanyas hi ha, la tercera per si sola es lletre que es unsonant, y l' tot es un subjecte; ahont sempre hi ha que pelar.

RICH NARRAT

CONVERSA

—¡Ahont vaix ara, Verdú! —Vaig a servir a una germana. —A quina, la Mariosa? —L' altra que has nomenat.

J. MORA

GEROGLÍFICH

•• + Rafel •• + Domingot + V 000

UN LLANERO

SOLUCIONS

É LAS CAMIONES DEL NÚMERO PASAD XARADA: — Pám pol. GEROGLÍFICH: — Per caracols los caracs.

MORALITAT BURGESA

—La religió sobre tot, filla meva; sense religió no hi ha moralitat possible.

—Això de la moral es pamplina. La noya m'agrada. ¿Quánt ne vol?